No. 907 Zaterdag 2 Augustus 1902. 19de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 1 Augustus.

Kan de hollandsche taal hier algemeen worden?

II.

Sinds 1634 bleef Curaçao aan Holland; weinige jaren slechts heerschten hier de Engelschen, zoodat het hollandsch element in de Curaçaosche volkstaal ook de *geschiedenis* weergeeft van het volk. En een glorievolle geschiedenis.

Onder het bestuur der hollandsche natie bloeiden niet alleen de plantages, zooals dit gedurende het tijdvak dat de Spanjaarden regeerden, het geval was, maar ook handel, nijverheid en zeevaart namen een hooge vlucht. Het volk, de arbeidende klasse, deelde in dezen vooruitgang en ontwikkelde zich meer en meer. Er kwam welstand, zelfs rijkdom op Curaçao. Vrede heerschte op ons klein eiland, dat gelukkig was onder een geregeld bestuur. Soms echter was er strijd, felle, geweldige strijd, maar slechts om het dierbaar plekje gronds moedig te verdedigen tegen een listigen, overmoedigen vijand. Ook Curaçao heeft heldendaden bewonderd van vaderlandsliefde.

Wat dit alles met de volkstaal heeft uit te staan?

Ga eens aandachtig het papiëmentsch na, en overtuig u, dat het hollandsch element wijst op ontwikkeling en vooruitgang. Voor gereedschappen, bij de verschillende ambachten in gebruik, treft men bijna geen andere dan zuiver hollandsche woorden aan. (bijv. *zaag, beitel, schop, els, boor, schaaf, verf, blaasbalg,* enz.) De namen voor de geriefelijkheden in een huishouden wijzen ook dikwerf op hun hollandschen oorsprong. (bv. *glas, bokaal, stoof, komfoor, kelki, lampi, schrift, inktpot, pen, kanapé, kapstok,* enz). De termen in gebruik bij het hollandsch bestuur vindt men onveranderd terug, (b. v. *gouverneur, koloniale raad, postkantoor, ambtenaar, bewijs van onvermogen, belasting, traktement, dienst, matroos, soldaat,* enz). De mond van het volk zal steeds verkondigen, Curaçao heeft zijn beschaving aan Holland te danken.

Opvallend echter is het, hoe nog een menigte andere woorden, uit het hollandsch genomen, verbasterd zijn en verwrongen in spaansche richting om ze eenige overeenkomst te geven met de gemakkelijker uit te spreken spaansche woorden en ze zelfs een zuidelijke tint te geven. (b. v. metselaar, *meslá*, — verver, *verfdor*, — drukker, *drukdor*, — blikslager, *blikkero*, enz.) Van hollandsche werkwoorden werden de hardklinkende voorvoegsels afgesneden en de uitgang eenvoudig weggelaten. (b. v. geleiden, *lei*, — besprenkelen, *sprenke*, — aantrekken, *trek*, etc. Lastige klanken werden vermeden, anders uitgesproken of zachtvloeiend gemaakt, samengestelde vereenvoudigd, (b. v. vingerhoed, *vingroed*, — regenbak, *reenbak*, — regenboog, *reenboog*, — gaanderij, *gadrij*, — kurketrekker, *korketrek*, — spiegel, *spiel*, enz.); soms werd aan een hollandsch zelfstandig naamwoord een spaanschen uitgang gegeven om het als werkwoord te gebruiken, of door een spaansche bijvoeging een samengesteld woord gemaakt, (b. v. *oobbeitel* d. i. *un beitel pa cobba*.)

Dit zal derhalve de reden zijn, waarom men in de spreektaal zoo weinig hollandsch *hoort*, terwijl men toch bij het *geschreven* woord duidelijk het hollandsch karakter terugvindt.

Echter meene men niet, dat de onveranderde hollandsche woorden veel worden gebruikt. Officiëele en vaktermen komen nu juist in het dagelijksch verkeer zoo veelvuldig niet voor. Er bestaat bij sommigen wel een neiging om een hollandsch woord te bezigen voor uitdrukkingen die evengoed in het papiëmentsch kunnen worden weergegeven, maar deze weelde veroorlooft men zich alleen in de stad en ook dáár is dit nog uitzondering. Wij zouden gerust kunnen besluiten, dat in de echte *volkstaal* slechts enkele zelfstandige naamwoorden en eenige bijvoegelijke naamwoorden burgerrecht hebben verkregen en algemeen in zwang zijn. Een ieder kan ze veilig gebruiken zonder gemaakt te schijnen of gevaar te beloopen ze verkeerd uit te spreken.

Drie eeuwen van aanhoudend verkeer met de Hollanders waren dus niet in staat het hollandsch hier algemeen te maken; het meeste wat uit de hollandsche taal werd overgenomen, onderging een verandering en werd verwrongen in spaansche richting. Want, toen Holland zijn gezag tot hier uitstrekte, bezat het volk reeds een eigen taal met spaansch tot grondslag; het hollandsch en portugeesch kon hier wel zijn invloed laten gelden en zich ook in de volkstaal mengen, maar *spaansch* bleef toch het hoofdkarakter dezer spreektaal, ontstaan en onderhouden door den meer algemeenen omgang met spaansch sprekende volken. Het zuidelijk volk gewoon om zich zoo gemakkelijk mogelijk uit te drukken, met zeer geringe beweging van tong, keel en lippen, *kon* zich ook niet wennen aan die voor hem zeer zeker *harde* taal, welke van hen eischte de woorden te ontwringen aan hun mond, de klanken te stooten en te persen.

Wij hebben liefde voor onze moedertaal, en gaan trotsch op haar rijke literatuur, maar daarom mogen we toch wel bekennen, dat de zuidelijke talen zachter en gemakkelijker zijn. Hoe moeilijk valt het *ons* niet, die melodieuze klanken te laten vloeien over onze lippen, zoo weinig gewend aan zachte plooien. Onze taal is een krachtige, forsche, gespierde taal, maar juist daarom zoo in haar wezen *niet geëigend*, om gesproken te worden door een tropisch volk.

Dat sommige personen uit de hoogere standen hier op Curaçao goed hollandsch spreken, bewonderen wij ten zeerste. Zij zelf zouden kunnen getuigen met hoeveel moeite dit gepaard ging, welk een inspanning hun dit kostte. Men vergete echter niet dat velen van hen eenige jaren in Nederland doorbrachten en ook hier nog voordurend met Hollanders omgaan.

Maar het volk, als volk, heeft zulke voorrechten niet en daarom dunkt het ons een utopie, als wij zouden wenschen, dat het hollandsch hier *algemeen* werde.

De hollandsche taal zoude alleen kunnen worden ingevoerd op school. Maar hoeveel kinderen zijn, om verren afstand en armoede, niet in staat de school te bezoeken? Hoelang kunnen de meeste kinderen onderwijs genieten? En dan, wat zij op school leeren, verleeren ze weer thuis.

Ook in Holland worden op de scholen vreemde talen onderwezen, op de kostscholen worden de leerlingen verplicht ze te spreken. Maar hoevelen van hen, die later niet of zelden in de gelegenheid waren hun talenkennis eens te luchten, hoevelen zijn niet spoedig alles weer vergeten?

Met welk gevolg zal men derhalve het hollandsch gaan invoeren op *alle* scholen, ook in de buitendistricten? Veronderstellen wij eens, dat al die moeite werkelijk beloond wordt, zal het volk op Curaçao dan anders handelen, dan het nederlandsche volk? Ga daar eens wandelen en knoop eens een gesprek aan met

Feuilleton.

Aan de telephoon.

Ik wandelde met den heer Maroux, een man met een sympathiek, doch droevig gelaat, op den boulevard, toen ik voorbij een telephoonbureau kwam en hem zei: „Ik zal u wel inhalen, ik moet even aan de telephoon zijn."

Bij dit woord beefde hij en ik zag zijn hand zich krampachtig om den knop van zijn wandelstok klemmen. Toen ik bij hem terugkwam, scheen hij nog zeer zenuwachtig, en om zijn onverklaarbaar stilzwijgen te verbreken, zei ik luchtigweg: „Een wonderlijke uitvinding toch die telephoon! Welke onschatbare diensten bewijzen ons de vorderingen der wetenschap toch!"

„Vindt ge dat?" zei Meroux op een bitter-sarcastischen toon. „Het schijnt mij integendeel toe, dat de wetenschap, verre van ons te hulp te komen, onze menschelijke onmacht ons doet inzien en ons lijden op wreede wijze vermeerdert. Een voorbeeld, mijn eigen ondervinding, zal u mij beter doen begrijpen en de droevige ontroering verklaren, die zich tal van jaren nog van mij meester maakt.

Ik was in de najaarsvacantie met Louise, mijn vrouw, en Marcel, mijn kleinen jongen, op mijn klein buiten te Morande, een huis, dat ik kort tevoren gekocht had te midden der bosschen, op drie mijlen van Marseille. Nanette, onze oude meid, nam het huishouden waar. Blaise, een trouwe bediende, verheugd dicht bij Marseille te wonen, waar zijn oude moeder leefde, verrichtte de werkzaamheden van tuinman en woonde in een paviljoen bij de villa. Het geweer over den schouder, gevolgd door mijn twee honden, wandelde ik den ganschen dag met vrouw en kind in deze heerlijke eenzaamheid.

Om niet geheel van de buitenwereld te zijn afgezonderd, had ik op mijn kosten een telephoondraad laten aanleggen, die mij met het centraal-bureau te Marseille verbond, en elken avond hield ik mij hierdoor op de hoogte van de zaken mijner fabrieken te Parijs.

Onze heerlijke rust werd gestoord door een bericht van mijn zaakwaarnemer: ik moest persoonlijk overkomen voor een voorname bestelling der regeering.

Het weer was zoo heerlijk en Marcel bevond zich zoo goed bij de buitenlucht, dat Louise besloot te Morande te blijven en mij daar te wachten.

Op den avond van mij vertrek viel de regen bij stroomen. Het huurrijtuig stond voor de stoep; bij het zien der zwarte onmetelijkheid der velden en bosschen, ondervond ik een beklemdheid des harten. Louise stelde mij echter herust. „Och, ge zult immers slechts twee nachten afwezig zijn." zei ze. „Nanette zal dicht bij mijn kamer slapen; Blaise heeft uw geweer, en van uit het paviljoen, waar hij slaapt, kan hij ons hooren roepen. Daarbij zijn de honden waakzame dieren; wat zouden wij te vreezen hebben?"

Haar stem scheen mij niet zeer vast toe. Ik was op het punt van de reis af te zien, maar mijn vrouw ried mijn gedachte en zei: „Ga gerust, het is in het belang van onze zaak. Wij kunnen door de telephoon ieder uur van den dag praten. Ga; met Blaise en Nanette vrees ik niets."

Ik omhelsde Louise en Marcel en vertrok. Ik bracht een slapeloozen nacht in den spoorwegcoupé door. Te Parijs aangekomen, sprong ik op het perron en ijlde naar het telephoontoestel. Toen de verbinding tot stand was gekomen, hoorde ik de stem van mijn dierbare vrouw.

„Hebt gij een goeden nacht gehad, Louise? Zijt gij niet erg bang geweest?"

„Een beetje wel, vooral Nanette. Wij hebben alleen tegen den morgen geslapen, omdat — verontrust u er niet over — omdat Nanette in den tuin heeft hooren loopen. De honden, die bij vergissing niet waren losgelaten, hebben lang geblaft. Wij hebben toen het venster geopend en Blaise geroepen. Hij heeft het geweer genomen, de honden losgemaakt en de ronde om het huis gedaan, doch niets verdachts gevonden. De kleine Marcel, die niets gehoord heeft, wordt wakker en roept mij. Tot ziens. Indien gij voor het diner een oogenblik tijd hebt, telephoneer dan."

Half gerustgesteld hield ik mij ijverig met mijn zaak bezig en had eerst na acht uur gelegenheid te telephoneeren. Ik moest vrij lang roepen; „Allo, allo, waarom wacht gij zoo lang, Louise? War is er toch?"

„Een zaak, waarop wij van avond volstrekt niet gerekend hadden. De blinden waren reeds gesloten, de honden losgelaten en Nanette maakte in de vestibule een bed gereed voor Blaise, om van nacht geruster te kunnen slapen, toen een jongen

een eenvoudigen dorpbewoner of landbouwer. Zuiver hollandsch, niet waar? Een eer voor onze taal, dat ze aldus wordt geradbraakt. In sommige provincies, Friesland, Limburg, bijv. is de echte volkstaal totaal onverstaanbaar. Dit dialect ontstond door noodzakelijken omgang met engelsch, duitsch of fransch sprekende naties. Zal dan het hollandsch, wat hier over een eeuw gesproken zal worden, weer niet veel overeenkomst hebben met het spaansch, wat door de kustbewoners gesproken wordt met wie ons volk omgang heeft, hetzij dat zij daar werk gaan zoeken, hetzij dat zij hier bij hen werk vinden. Maar dan keert het oude papiëmentsch weer terug. Moeite en geld dus voor niets. Of mocht het gevolg van het onderwijs zoo groot zijn, dat onze volkstaal niet meer in Venezuela, op Santo Domingo en andere naburige republieken verstaan werd, dan zou ons arm volkje ook daar geen werk meer vinden en geen brood, geen noodzakelijk levensonderhoud. Is dit een voordeel voor Curaçao?

......" het Papiëmentsch, dat een zekere aantrekkelijkheid bezit, in weerwil van het gebrekkige en onvolledige daarvan, (kan) niet uit den algemeenen omgang verdreven worden." (A. JESURUN.) Bijgevolg wordt het hollandsch hier nimmer algemeen.

„Het voortbestaan der volkstaal...... is een feit waarmede rekening dient gehouden te worden." (Idem.)

Het papiëmentsch is zoo één met het volk, dat het daarvan niet kan worden afgescheurd, zonder dat volk te kwetsen, te wonden in een zijner dierbaarste levensdeelen. Zoo men het papiëmentsch *als volkstaal* wil vernietigen, dan schendt men de geschiedenis van Curaçao en zijn bewoners.

SABA.

(*Ingezonden.*)

De vreedzame dagen van Saba zijn voorbij. Het „*Leger des Heils*" is opgetrokken tegen Saba om krijg te voeren tegen Anglikaan en Katholiek.

Sinds het pastorale bezoek van Z. D. H. MGR. J. J. A. VAN BAARS heeft het Heilsleger 't voornamelijk gemunt op de Katholieken. De Anglikanen ressorteeren niet onder mij, daarom wensch ik alleen publiciteit te geven aan den onverkwikkelijken strijd van het Heilsleger tegen de Katholieken.

Het gaat toch niet aan, om alle onware aantijgingen, scheeve voorstellingen en lage spotternijen van wat den Katholieken dierbaar is, ongemerkt te laten passeeren, alhoewel men er niet legaliter tegen kan procedeeren. Publiciteit is de eenige satisfactie en het eenige middel om de delinquenten mores te leeren.

Dit is mijn introductie. Nu ter zake.

Een Yankee-millionair heeft eenige officieren gezonden om op Saba een leger te werven en aan te voeren. De heeren officieren geven blijk van kolossale onkunde in strategie. Hun ataque is lomp, ongemanierd; hun artillerie is van zulk grotesque caliber, dat een kundig officier zich zou schamen om er in den modernen tijd mee te opereeren. De projectielen zijn dan ook van den oertijd en zoo primitief mogelijk. Zij bestaan uit „Mariavergoding"— „Inquisitie"— „Bartholomeusnacht" etc. etc. Die projectielen worden door de heeren officieren in hun meetings afgevuurd; maar daar blijft het niet bij, dat treft niet genoeg doel. Om die reden houden zij er een eigenaardige taktiek op na.

Elk leger heeft zijn zoetelaarster. Het Heilsleger eveneens. In elk ander leger is zulk een personage een onschuldig wezen, niet zoo in het Heilsleger. Zij is daar hoogst verraderlijk. Zij leurt minder krijgshaftige artikelen— ginger ale, sweets— maar onder de artikelen zijn dynamietpatronen verborgen, die ze verraderlijk op vijandig terrein werpt. Die dynamietpatronen zijn godzalige tractaatjes die de gemeenste beschuldigingen en laagste verdachtmakingen tegen de katholieken bevatten. Praatjes, ontstaan door onbedrevenheid in geschiedkennis, afgezaagd en vervelend, omdat ze reeds zoo herhaaldelijk door degelijke, ook *niet katholieke* geschiedschrijvers zijn weerlegd.

Wat is nu het gevolg van dergelijke taktiek, zoo geheel in strijd met de gewoonte van het leger des Heils op andere plaatsen en geheel buiten de bedoeling van zijn stichter? Juist het tegendeel van wat de heeren officieren zich voorstelden.

Het is klaarblijkelijk hun plan om in troebel water te visschen, en oneenigheid te zaaien tusschen Anglikanen en Katholieken.

De Anglikanen doorzien maar al te wel hun bedoeling. Buitendien zijn zij niet zoo achterlijk en onbelezen om het onware van al die gemeene brutaliteiten niet te vatten. Het gevolg was derhalve, dat de Anglikanen zich nauwer aansloten bij de Katholieken en zich vereenigd in phalanx opzetten tegen het Heilsleger. Dat deed me genoegen. Te betreuren is het echter, dat alhoewel dit dynamiet geen schade aanricht, het toch knaleffect heeft. Iedereen is niet met dat lawaai gediend. Het kan wel eens de hilariteit opwekken, maar soms wekt het ook de animositeit en *is meermalen oorzaak van scènes en opstootjes*, en daarom vooral wilde ik dit alles publiceeren. Reeds eenmaal heb ik mijn beklag bij den officier van justitie moeten indienen en hem vriendelijk moeten verzoeken om buitengewone maatregelen te nemen, daar mijn gezag niet meer toereikend was om mijn eigen volk in toom te houden en de openbare rust te bewaren. Dit is het *heden* van het Heilslegertje op Saba. Wat zal *de toekomst* leveren, nu het blijkt, dat zij trachten om op een afstand van ± 24 meter van de Katholieke kerk in de „Bottom" een mission-house— in casu een kazerne— te bouwen, alsmede op nog korteren afstand een exercitieplein en kamp aan te leggen? De antecedenten bewijzen het bij voorbaat. Het leed en de troebelen zullen niet te overzien zijn, als hun poging slaagt en zij hun kampement dichterbij brengen. Ik vertrouw echter, dat hun hiertoe de gelegenheid niet zal worden gegeven, om reden dat de eigenaar van het terrein is *de ambtenaar van recherche op Saba*, een gouvernementsman dus, meer dan ieder ander privaat persoon verplicht om het gouvernement niet te contrarieeeren, meer dan ieder ander privaat persoon verplicht mede te werken tot instandhouding *der openbare rust*.

Waar het Heilsleger nu voorloopig, zooals het heet, geïnterneerd of gekampeerd is, stoort het door zijne luidruchtigheid (deze uitdrukking is niet overdreven) noch Anglikanen, noch Katholieken. Slaan zij *dáár* voor goed hun tenten op en leeren ze buitendien wat meer mores, dan bestaat er gegronde hoop, dat vreedzame dagen voor Saba zullen herleven en dat tevens het Heilslegertje een Heilsleger op Saba zal worden, daar de ondervinding leert, dat er geen systeem zoo mal kan uitgedacht worden, of het vindt volgelingen.

Aan het slot verzoek ik den welwillenden lezer in consideratie te nemen, dat ik niet gepleit heb voor religie, maar voor *openbare rust*.

Dixi. Videant consules.

L. M.

„RIJP" ZOUT.

In de laatste circulaire, gedateerd den 27 Juni ll. door de *Curaçaosche Maatschappij van Landbouw, etc.* aan haar leden rondgedeeld, werd de veronderstelling uitgesproken, dat het zout hier gewonnen, *als te hard zijnde* ongeschikt is voor het *vischzouten*.

Daarom werd de raad gegeven, het zout nog „onrijp" te garen, wanneer het voor dit doel moest gebezigd worden.

Een vraag: Is het *proefondervindelijk* bewezen, dat het „rijpe" zout van Curaçao of Bonaire *juist om zijn hardheid* ongeschikt is voor het vischzouten? Zoo ja, dan durven wij het gezag van de Heeren Hellmund, Kikkert en Lockhart niet in twijfel trekken. Zoo neen, dan is deze bloote veronderstelling zeer gewaagd. Wij hebben eenige zeer betrouwbare inlichtingen daaromtrent ingewonnen.

Bij gelegenheid van een veronderstelde aanval op de „stelling Amsterdam" zijn er proeven genomen met verschillende monsters van zout. Het is toen bewezen, dat het zout afkomstig van St. Martin op één na het beste was, uitmuntte door hardheid, het langste droog bleef.

Het zout van St. Martin staat bekend om zijn hardheid en wordt *juist daarom* in Nova-Scotia bij voorkeur gebruikt voor het inzouten van visch in de Ver. Staten voor varkensvleesch. Een sprekend bewijs hiervoor levert het volgende. Nog onlangs kwam op St. Martin een brik van Nova-Scotia een lading zout innemen. Deze firma had voor haar visscherij gedurende de laatste 50 jaar bijna alle soorten van zout gebruikt van Tripoli, Cadix, St. Kitts, Turks Islands, Anguilla, enz. De kapitein had orders ontvangen, indien er nog voorraad was, op St. Martin zout in te nemen, „omdat dat zout beter is, ver verkieslijker boven de andere soorten, niettegenstaande zijn hoogeren prijs."

Nog een ander bewijs. Dezelfde kapitein had een lading gezouten visch naar een der groote West-Indische eilanden gebracht. Ondanks de lage marktprijzen had hij zijn lading visch „à tout prix" moeten verkoopen; „omdat de visch dezen keer *niet* gezouten was met St. Martijnsch zout." Ware het wel met dit zout bereid geweest, dan had hij die voorraad visch in zijn pakhuizen kunnen opslaan; nu was dit onmogelijk, daar ze te spoedig bederven zou. Ziedaar de uitspraak van een zaakkundige na een ondervinding van een halve eeuw met dit zout opgedaan, met betrekking tot de visscherij.

Of zou men hieruit moeten besluiten, dat het zout van St. Martin *essentieel verschillend* is van de soort, die op Curaçao of Bonaire gewonnen wordt? Waarom zou het „onrijpe" zout beter zijn? Is dat zachter? Heeft dat „rijp zijn" betrekking op de kwaliteit van het zout of op de dikte van de zoutkorst? Op St. Martin noemt men het zout „rijp", wanneer de korst dik genoeg is „*to cake*", zoodat men, door de handen onder de korst te brengen, als 't ware een koek opligt, die vervolgens in mandjes wordt uitgewasschen.

Onverklaarbaar is het in ieder geval, dat het zout, voor *hetzelfde* doel gebruikt, juist om *dezelfde* eigenschap door den eenen geprefereerd, door een ander integendeel wordt afgekeurd.

Het kan zijn nut hebben, hierop de aandacht te hebben gevestigd.

---

uit de stad ons een brief bracht, om Blaise te waarschuwen, dat zijn moeder, die plotseling heel ziek was geworden, hem verzocht, aanstonds bij haar te komen. De onbekende jongen is daarna weer haastig heen gegaan, zonder ons verder inlichtingen te geven. Blaise was zeer ontsteld, want hij houdt zooveel van zijn moeder. Hij wilde ons niet alleen laten voor de dag was aangebroken, maar zijn droevige blik zei ons, hoeveel hem dat wachten kostte. Ik dacht, dat indien die vrouw van nacht stierf, ik den armen Blaise den troost zou benemen, haar een laatste maal te omhelzen. Ik heb hem overgehaald te vertrekken. Hij heeft mij beloofd nog van avond terug te keeren, en om spoediger weer hier te zijn, een rijtuig te nemen. Ik heb juist de grendels achter hem dicht geschoven, daarom heb ik je laten wachten. — Zijt gij tevreden over uw onderhandelingen?"

„Ja, maar praten we liever over over u. Gij hadt Blaise niet moeten laten gaan. Zelfs met een rijtuig kan hij niet vóór tien of elf uur terug zijn. Mijn eenige gerustheid was te weten, dat hij zich bij u bevond, en nu is hij vertrokken! En die jongen is heengegaan, zonder dat gij er aan gedacht hebt u te vergewissen, of de tijding wel waar was!— Blaise heeft u ten minste de honden en het geweer gelaten?"

„De twee honden slapen op de stoep; het geweer heeft Blaise, naar ik meen, in de vestibule gezet. Ik zal eens gaan kijken. Hoort gij, Marcel, die u goeden avond roept! Luister!"

„Goeden avond, papa!"

„Goeden avond, lievelingen. Ik ga gauw wat eten en kom dan terug."

Ik was volstrekt niet gerust, ik hield mijn angst verborgen, om Louise niet nog meer beangstigd te maken. Die onverwachte, onwaarschijnlijke brief, die den eenigen verdediger, den eenigen man uit het huis verwijderde...... Ik kon nauwelijks iets eten en wilde daarna aanstonds weer naar het telephoonkantoor snellen, toen de directeur mijner fabrieken mij om inlichtingen over de aanhangige zaak kwam vragen. Daar deze geen uitstel gedoogden, kon ik hem niet aanstonds wegzenden en het was laat geworden, toen ik weer in het telephoonvertrek trad. Mijn hart klopte van ongeduld en met sidderende hand hield ik den hoorn tegen mijn oor. Het duurde eenige oogenblikken alvorens ik iets hoorde.

„Allo, Louise, zijt gij daar? Antwoord mij......ik ben ongerust......"

Ik herkende eindelijk de stem mijner vrouw; maar een zachte, bevende stem.

„O, Eduard, sinds een uur zitten wij in doodsangst. Ik heb het geweer niet teruggevonden! Het is mogelijk, dat die jongen het meegenomen heeft, terwijl hij heenging...... Blaise is nog niet terug; als men hem maar niet in een hinderlaag gelokt heeft. Ik beef, ik kan bijna niet meer adem halen van den schrik! Ik geloof iets in den tuin te hooren!......Wacht, dat ik luister!"

Sidderend stond ik voor de telephoon.

„Louise, ik smeek u, laat mij niet langer in onzekerheid......Wat hoort gij?"

„De honden grommen — nu blaffen zij luid en woedend...... zij loopen naar het kleine boschje...... zij zwijgen plotseling...... 't Is nu stil...... Daar hoor ik schreden in den tuin, men zou zeggen, dat menschen het huis naderen......"

„Spreek, spreek, Louise! Ik stik! Ik voel, dat ik gek word! Wat hoort ge nog? Zeg mij, wat hoort ge nu?"

„Niets...... bijna niets meer...... Ja, een geknars, als een zaag. Men zaagt aan een luik...... Het blind valt, een ruit wordt ingeduwd...... O, God!......"

Ik brulde in het toestel: Telephoneer naar Marseille, dat men de politie, de gendarmen waarschuwe!"

„Hoe dat? De stad is drie mijlen ver...... men zal te laat komen......ik weet niet meer......ik word gek......"

„......Maak alarm, of verberg u, red u!...... Neem den kleine......red u!"

„Ik kan niet, ik heb de kracht niet meer...... Zij komen de trap op, zij zijn in de gang......, zij zoeken...... Marcel ...... Mijn God!...... Help, help...... O......"

Ik hoorde eenige kreten, een verward gedruisch, daarna niets meer...... Toen voelde ik iets in mijn hoofd breken en viel achterover......

En hijgend, als beleefde hij opnieuw dit vreeselijk tooneel, voegde Maroux er bij:

„Ik verwijs u naar de *Gazette Judiciaire* voor de bijzonderheden van de misdaad, bekend onder den titel: „de moorden van Morande". Ik verloor dien nacht mijn vrouw, mijn kind en mijn twee dienstboden. Maar wat ge nergens zult lezen, wat geen worden ooit zullen uitdrukken is de ontzettende kwelling van een man, die, op honderd mijlen afstand, de wanhoopskreten hoort zijner vrouw, die men worgt, zonder iets anders te kunnen doen dan van onmacht voor een houten kastje te brullen!"

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Havennieuws.

Zondagmorgen is H. M. *Koningin Regentes* van de schietoefeningen in de nabijheid van Puerto Cabello gehouden, teruggekeerd.

De „Koningin Regentes."

Zooals wij verleden week mededeelden is het vertrek van dezen oorlogsbodem een maand uitgesteld en de aankomst in het vaderland bepaald op begin September. De reis duurt ± 20 dagen, zoodat het pantserschip, een sieraad voor Hollands marine, in de eerste helft van Augustus ons eiland zal verlaten. Te recht wordt zulk een besluit algemeen bejammerd in deze woelige tijdsomstandigheden. De verschillende Staten van Europa en de V. Staten zorgen er wel degelijk voor, dat hun macht in de Caraïbische wateren waardig wordt vertegenwoordigd. Moet nu Holland, achter blijven en zich tevreden stellen met den oorlogschoener „Suriname"? Deze stoomschoener met 9 stuks geschut kan misschien wel voldoende zijn om onze belangen tegenover Venezuela te verdedigen, maar zal, zoolang er niet handelend behoeft te worden opgetreden, toch geen eerbied en ontzag afdwingen voor Hollands macht, vooral nu andere staten grooter macht vertoonen.

Naar wij vernemen is op een telegraphisch verzoek tot uitstel van vertrek een weigerend antwoord gevolgd. Zou er nu werkelijk niets meer aan te doen zijn?

De Paketdienst.

Op Aruba klaagt men er over, dat er dikwijls stoornis komt in de reizen van den paketschoener *Gouverneur van Heerdt*, tot groot nadeel der verbinding tusschen de eilanden.

Niemand kan aanmerking maken, wanneer het Bestuur een koloniaal vaartuig voor eigen dienst gebruikt [redacted] inricht, dan waarvoor het bestemd was. Het kan soms vóorkomen, dat plotseling zulk een besluit moet genomen worden, zonder dat er tijd is om belanghebbenden te waarschuwen of ervan in kennis te stellen. Maar dan kan er toch op een andere wijze voor gezorgd worden, dat het *algemeen belang* niet worde geschaad door andere schoeners, die onder hollandsche vlag varen in plaats van den paket te stellen. Er zal wel altijd *gelegenheid* zijn om brieven en koopwaren te verzenden, maar men *rekent* nu eenmaal op den paket. *Weet* men dus *niet*, dat de koloniale schoener niet komt, dan laat men ongemerkt die andere gelegenheden voorbijgaan en blijft wachten, tot nadeel van correspondentie en handel.

Meermalen echter is het Bestuur reeds weken te voren van plan om den paketschoener voor eenigen tijd in gebruik te nemen. Werd in dergelijke gevallen zulk een besluit ter algemeene kennis gebracht, dan konden ten minste de particulieren zelf hun maatregelen nemen en zich vrijwaren voor schade.

De verbinding tusschen onze eilanden is nu juist zoo uitstekend niet, dat men wel wat mocht bedenken dergelijke stoornis te voorkomen. Verbetering is ook hier gewenscht.

Officieele berichten.

DE GOUVERNEUR,

Heeft goedgevonden te bepalen, dat de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin-Moeder op Zaterdag, 2den Augustus a. s., op de volgende wijze zal worden gevierd:

1°. Bij zonsopgang zullen, op het vallen van een kanonschot van het fort Nassau, de vlaggen op de forten van dit eiland en op de schepen, welke binnen deze haven liggen, worden geheschen, terwijl zij met zonsondergang op een gelijk schot zullen worden neergehaald.

2°. Door H. M. in de haven of het Schottegat aanwezige oorlogsschepen zal worden gevlagd en gesalueerd, overeenkomstig de daaromtrent bestaande reglementaire voorschriften.

(Voor het geval, dat er door geen der oorlogsschepen zal kunnen worden gesalueerd, zal er om 12 uur 's middags van het Waterfort een saluut van 33 schoten worden gedaan).

3°. Om 7.30 uur v. m. zal er op Pietermaai op het plein bij het Wilhelmina-park door het garnizoen parade worden gehouden.

4°. Van 6.30—8 uur n. m. zal in het paviljoen Wilhelmina aan den Waterkant Overzijde door de militaire Kapel eene muziekuitvoering worden gegeven.

5°. De tenue van den dag zal zijn de groot tenue.

* * *

Bij Gouvernements-beschikking, is:

1°. de Heer C. W. Doelitzsch, Ambtenaar van recherche op St. Martin N. G., met ingang van den dag, waarop hij zijne functiën zal aanvaarden, benoemd tot Ambtenaar van recherche op Aruba.

2°. aan den Heer J. W. J. van der Linde Schotborgh, Ontvanger, tevens Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht op Aruba, met ingang van den dag van zijn vertrek van gemeld eiland, eene maand binnenlandsch verlof verleend, met vergunning om zich naar Curaçao te begeven.

3°. met ingang van den 1n. Augustus 1902:

a. De aanwijzing van den Heer Mr. C. S. Gorsira, benoemd Griffier van het Hof van Justitie in deze kolonie, als tijdelijk lid bij dat college, ingetrokken.

b. De Heer J. W. F. K. Fuhring, 1ste Commies, tijdelijk Ambtenaar van het Openbaar-Ministerie bij het Kantongerecht, eervol ontheven van de waarneming dier functie.

c. De Heer L. van der Veen Zeppenfeldt, 2de Commies, wd. Griffier van het Hof van Justitie, eervol ontheven van der functiën van waarn. Griffier van het Hof van Justitie en belast met de functiën van Ambtenaar van het Openbaar-Ministerie bij het Kantongerecht alhier.

d. De Heer M. S. Lansberg, Kantonrechter alhier, benoemd tot tijdelijk onbezoldigd lid van het Hof van Justitie in deze kolonie.

e. De Heer C. Gorsira, Notaris en lid van den Kolonialen Raad, benoemd tot tijdelijk onbezoldigd lid bij het Hof van Justitie in deze kolonie.

* * *

Hedenavond zal door kommandant en officieren van H. M. *Koningin Regentes*, ter gelegenheid van den verjaardag van H. M. Koningin-Moeder, aan boord van gemeld schip, een soirée dansante gegeven worden.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Alberto Aranguren, Froncina Bom, Ersilia Castro, Del Comercio, Catalina Hooi, A. S. J. Jorna a|b „Zulia", Emilio Reinhard, Josefina Schooneberg, Maximoon Schlipken, Luis F. Asereto Urbaneja, E. Van Grieken, Carlos A. Urueta [aang.], Een brief geadreseerd Curaçao [adres in onleesbaar schrift.]

Nieuwe wetten.

De nieuwe verordening tot bescherming der dieren is gisteren in werking getreden. Of het duidelijk is, wanneer de nieuwe strafbepaling moet worden toegepast? Wat wordt in deze wet onder *mishandeling* verstaan? Echte, volbloed dierenbeschermers zullen al spoedig willen straffen, waar een gewoon sterveling met minder teeder hart voor dieren, nog niets te laken vindt. Een minder vage term ware duidelijker geweest en meer practisch om het beoogde doel te bereiken.

Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

Digno de su fama.—Desde Caracas escribe el Dr. Evaristo Díaz: „Con frecuencia he hecho uso de la Emulsión de Scott en todos aquellos casos en qué está indicada, habiendo obtenido en todos ellos resultados positivos. Por tanto considero dicho preparado digno de la confianza y fama universal de que goza."

Buitenland.

Engeland.—De laatste bulletins omtrent den toestand van Koning Eduard luiden: „De vooruitgang des Konings blijft in alle opzichten bevredigend."

Er bestaat dus alle kans, dat de Koning in het leven blijft. Het verdient echter opmerking dat de artsen, die andere, betrekkelijk weinig van de officieele bulletins afwijkende, berichten krachtig bestreden, geen tegenspraak hebben laten hooren naar aanleiding van de alarmeerende berichten, die „Reynolds Newspaper" onlangs mededeelde. Hoe dit zij, de voornaamste geneeskundige bladen van Engeland, „Britsch Medical Journal" en „Lancet" beiden uiten zich, geheel in overeenstemming met de berichten der hofartsen, beslist optimistisch over de wond, den algemeenen toestand van den Koning. Zij spreken de ongunstige geruchten tegen, die tot in de laatste dagen daaraan werden vastgeknoopt.

—De officieele bulletins omtrent de ziekte van koning Eduard schijnen beter te vertrouwen te zijn dan vroeger de oorlogstelegrammen. 's Konings toestand verbetert met den dag en de nachtrust blijft goed. Dagelijks brengt de Koning een paar uur op een rustbank door, en leest de couranten, want hij legt groote belangstelling aan den dag voor hetgeen er in het buitenland voorvalt.

Slechts één blad bevat een ongunstige tijding. „Reynolds' Newspaper", dat steeds zeer goed op de hoogte bleek, bericht, dat de Koning waarschijnlijk dezer dagen een tweede operatie ondergaat of nu misschien reeds ondergaan heeft. Overleeft hij deze, dan blijft hij toch zijn verder leven lijdend.

—De armen van Londen hebben hun „kroningsmaal" genoten, dat op wensch van den Koning toch is doorgegaan. Hun aantal bereikte een half millioen, het tiende part van Londens bevolking! De helft van hen moest eten te Gulham, waar reuzententen van zeildoek waren opgeslagen. De Koningin bezocht enkele van de tafels, die 7000 tot 11000 gasten bevatten, terwijl de prins en de prinses van Wales en andere leden van de koninklijke familie ook de overige tafels rondgingen. Naar men meldt, werden 300.000 pond ossen- en schapenvleesch en 500.000 pond groente gebruikt, ongerekend de visch, de ham, de aardappelen en het brood, die in ontzaglijke hoeveelheden werden aangevoerd. Na het eten werden de menschen met voordrachten en muziek nog een tijdje prettig bezig gehouden door 1500 executanten.

Bijna alle vreemde vorstelijke gasten, die in verband met de kroning naar Londen waren gereisd, zijn thans vertrokken.

Op de Shetlandsche eilanden, die niet in telegrafische verbinding met Engeland staan, zijn de kroningsfeesten reeds gevierd. De schoolkinderen werden feestelijk onthaald, de dorpen waren in vlaggentooi, en vierden luidruchtig feest, tot een postboot den volgenden dag de tijding van 's Konings ziekte bracht. Ook op een Kaapsche mailboot was men druk aan het feestvieren, tot een van Engeland vertrokken boot het schip ontmoette en de ontnuchterde feestgenooten in kennis stelde met den waren toestand.

Na de revue over de koloniale troepen zijn verscheidene vreemde bezoekers uit Engeland vertrokken. Prins Nicolaas van Griekenland vertrok het eerst, daarna ging de Grieksche kroonprinses via Vlissingen naar Griekenland terug, welk voorbeeld door een heele reeks aanzienlijke, niet vorstelijke personen, zooals de buitengewone gezant van Z. H. den Paus, Engelsche ambassadeurs uit den vreemde, enz. werd gevolgd. De Russische grootvorst-troonopvolger keerde ook reeds terug en bracht bij Eckernförde een bezoek aan keizer Wilhelm, die een zeilwedstrijd van jachten bij Kiel bijwoonde.

Ook aan den terugkeer van troepen uit de koloniën wordt reeds gewerkt. De West-Afrikaansche inboorlingentroepen komen het eerst aan de beurt. Er wordt moeite gedaan om de koloniale troepen, die iets met den oorlog hebben uit te staan gehad, in Londen te houden tot dat Kitchener terugkomt, opdat zij kunnen medewerken aan diens feestelijke ontvangst. De kroningsvloot te Spitshead is ook uitgestoomd. Er liggen nog slechts een paar opleidingschepen voor anker op de plaats, waar dezer dagen zulk een groot maritiem machtsvertoon op touw was gezet. Lord Selborne en een aantal zijner ambtgenooten woonden het lichten der ankers bij.

—Een ochtendbulletin meldde dat de nacht uitstekend was, en dat de Koning in alle opzichten voortdurend

vooruitging. De wonde was veel minder hinderlijk en begon te genezen.

Daarentegen wordt van particuliere zijde gemeld, dat de Koning uiterst zwak is. Volgens de „Morning Leader" zal de Koning van Denemarken naar Londen komen.

Algemeen meent men, dat de officieele bulletins den toestand veel te gunstig voorstellen. Daarom heeft de „Westm. Gazette" eens inlichtingen gevraagd aan een geneeskundig autoriteit, die het blad al eens meer mededeelingen verstrekte.

Deze zeide: „Het is een feit, dat de wond niet zoo spoedig geneest, als de doctoren hadden verwacht; doch dat is nog geen reden om ongerust te zijn. Het was een breede en diepe insnijding, en deze moet geheel zuiver worden gehouden, wat nog al moeilijk blijkt te zijn. De geneesheeren vreezen, dat in de wond verettering zal voorkomen, en dat het daarom noodig wezen zal de wonde weder te openen. Ik geloof daarom dat de wond zeer langzaam zal genezen, doch dat dit slechts een quaestie van tijd is.

„Het gerucht dat de koning kanker heeft, is volkomen ongegrond. Ik weet dat sir Frederick Treves dat gerucht beslist tegenspreekt."

Dit gerucht is in de wereld gekomen, doordien Z. M. eens de leden der Tuberculose-conferentie ontving en den wensch uitte, dat eenmaal een geneeswijze voor de kanker— waaraan zijn broeder en zijne zuster, keizerin Friedrich, zijn overleden zou worden ontdekt. De tranen stonden hem daarbij in de oogen; een der Amerikaansche gedelegeerden meende, dat de Koning aan zich zelf dacht en meldde in zijn verslag dat de Koning aan kanker leed.

De laatste bulletins hebben in Engeland de hoop herlevendigd, dat de Koning binnen afzienbaren tijd hersteld zal zijn. Die hoop wordt versterkt door de mededeeling, dat de koloniale troepen bevel gekregen hebben tot nader order in Engeland te blijven. Hieruit wordt de conclusie getrokken, dat het plan bestaat de Kroningsfeesten in September te doen plaats hebben. Kroningen in den herfst zijn niets ongewoons in Engeland, want zoowel de eerste drie Georges als Willem IV zijn in September en October gekroond.

Saksen. — Donderdag 19 Juni te 8 uur 5 minuten is op Sibyllenort, de Koning van Saksen in den ouderdom van 74 jaren overleden na godvruchtig de H. Sakramenten der stervenden te hebben ontvangen. Albert van Saksen werd den 23n April 1828 te Dresden geboren, waar hij van den Saksischen geschiedkundige Von Langen een zeer deugdelijke opvoeding ontving. In 1843, 15 jaar oud, werd hij tot luitenant benoemd en in 1847 ging hij naar de hoogeschool te Bonn. Lang bleef hij daaraan niet. In het revolutiejaar 1848 drong hem de revolutionnaire beweging er, naar de hoofdstad terug te keeren. Een jaar later 1849, trok hij als kapitein uit naar Sleeswijk-Holstein waar hij, die later zulke groote veldheerstalenten zou toonen, zich al dadelijk bij de bestorming van de Düppeler schansen onderscheidde. Hij verwierf daarvoor het ridderkruis van de Saksische militaire Heinrichorde en de Pruisische orde van Verdienste.

Hij was tot nu toe nog altijd zoon van den kroonprins. Eerst in 1854 besteeg zijn vader de troon en werd hij de vermoedelijke troonopvolger. Als zoodanig werd hij benoemd tot voorzitter van den Raad van State, tot lid van de Eerste Kamer en tot bevelhebber van de Saksische infanterie met den rang van luitenantgeneraal. Drie jaren later volgde zijn bevordering tot generaal.

In den thans weldra gevolgden krijg tusschen Pruisen en Denemarken en Pruisen en Oostenrijk koos Saksen, na in den beginne tegen Denemarken naast de Pruisen te hebben gestaan, zeer beslist partij tegen Pruisen. Kroonprins Albert nam als bevelhebber van het geheele Saksische leger aan Oostenrijksch zijde aan den oorlog tegen Pruisen deel en onderscheidde zich, onder het opperbevel van Benedek, bij Gitschin en Königgrätz. Zijn verdiensten werden gehuldigd door de verleening van het grootkruis van de Saksische Heinrichorde en het ridderkruis van de Oostenrijksche Maria-Theresiaorde.

Zijn dapperheid en die van het Saksische leger kon Oostenrijk niet redden. Het Zuidduitsche rijk moest zich overwonnen verklaren en bij de vredesonderhandelingen verlangde Bismarck de inlijving van het geheele koninkrijk, of althans van een groot deel van het gebied van Oostenrijk's bondgenoot. Dank zij koning Wilhelm's verzoenende gezindheid en verlangen naar den vrede, dank ook zij Oostenrijks besliste houding bleef Saksen zelfstandig en ongedeeld. Bij den Berlijnschen vrede sloot het zich echter aan bij den Noordduitschen Bond, waar zijn tegenstander Pruissen den hoofdtoon voerde en moest het een oorlogsschatting van tien millioen Thaler betalen.

Pruisen en Saksen waren nu bondgenooten geworden en streden in de Fransch-Duitsche oorlog zijde aan zijde. Aan kroonprins Albert bleef het bevel over het Saksische leger opgedragen, dat zich verdoopt zag in 12e Duitsche legerkops. Met dit korps, onder opperbevel van den Pruisischen prins Friedrich Karl, nam Albert van Saksen deel aan den slag bij Gravelotte en St. Privat en droeg daar niet weinig bij tot den gunstigen afloop. Toen na de insluiting van Metz werd besloten tot den opmarsch naar Parijs werd den Saksischen kroonprins het bevel opgedragen over de Maasarmee, die met het leger van den Duitschen kroonprins Mac Mahon bij Beaumont versloeg en Sedan hielp winnen. Ook aan de insluiting van Parijs nam prins Albert werkzaam deel.

Na den vrede werd hij benoemd tot generaal-inspecteur en generaalveldmaarschalk en kreeg hij van keizer Alexander II van Rusland den maarschalkstaf.

In 1873 overleed zijn vader en kwam hij, als katholiek Koning, over het protestantsch Saksen te regeeren. Zijn bestuur is aan dit Rijk niet onvoordeelig geweest, al heeft er het socialisme, wel een beetje tengevolge der wetten, waarmede men het dacht te bestrijden, driester dan overal elders het hoofd opgestoken. Koning Albert voerde o. a. een zeer uitgebreide gemeentelijke en provinciale autonomie in, doch kromp het kiesrecht in,

In 1853 trad de prins in het huwelijk met prinses —Carola van Wasa, die nog leeft en hem met groote liefde en zorgzaamheid gedurende zijn laatste ziekte heeft verpleegd. Zij schonk hem echter geen troonopvolger, zoodat de broeder des Konings, prins George, kort voor het overlijden door den Koning benoemd tot regent, hem opvolgt. Deze werd in 1832 geboren, is gehuwd geweest met infante Maria Anna van Portugal en heeft vijf kinderen en evenveel kleinkinderen. De nieuwe koning is Pruisisch veldmaarschalk en generaal-inspecteur van het Duitsche leger.

Dinsdag 24 Juni had de plechtige lijkdienst voor Koning Albert plaats, in de met rouwfloers behangen katholieke hofkerk, waarheen het lijk den vorigen dag bij toortslicht was gebracht.

Bij dit overbrengen en bij de uitvaartdienst zelf was het treffend te zien, hoe het geheele volk om het verlies van zijn Koning rouwt. Niet alleen de hooge ambtenaren, maar ook de gewone menschen van de straat, uit alle deelen van het land naar Dresden gekomen voor een laatste eerbezoek, droegen rouwkleuren.

In de kerk hielden officieren en hofbeambten de lijkwacht om de met rood fluweel bekleede lijkkist. De vorstelijke personen, de koning en de prinsen, de Keizer van Duitschland en Oostenrijk de Koning van Baden, prins Hendrik der Nederlanden enz. kwamen in een langen reeks de kerk binnen, welke gevuld was met het corps diplomatique, de buitenlandsche gewone gezantschappen, de ministers, de hof- en staatsbeambten, de leden der Saksische Kamers, de vreemde officieren, deputaties, vertegenwoordigers van de stad Dresden, enz.

De Keizerin van Duitschland, de Koningin-Weduwe en de prinsessen zaten in een afzonderlijke tribune. Na de lijkrede van den Hofkapelaan Brendler en de godsdienstplechtigheden werd de lijkkist in de groeve gelaten, onder het zingen van het koor, en onder het gedonder van kanonnen en de salvo's der geweren buiten.

Na de plechtigheid vertrokken de Keizer en de Keizerin van Duitschland en de Keizsr van Oostenrijk onmiddellijk.

De Oostenrijksche Keizer vooral was zeer aangedaan. Hij verliest in Koning Albert dan ook in goed vriend die tot voor 5 jaren, toen hij aan het sukkelen raakte, geen jaar verzuimde naar Tyrol of Stiermarken te gaan om met den keizer op gemsen te jagen. Ook 's Konings vrouw, een prinses van Wasa, was ondanks haar Zweedsche afstamming een Oostenrijksche en in Schönbrun geboren, waar zij op lateren leeftijd katholiek werd. Door deze gelijkheid van godsdienst stond de Saksische dynastie in veel nauwer relatie tot de Habsburgers dan tot de Hohenzollern. Zoo is de toekomstige keizerin van Oostenrijk, aartshertogin Josefa, een dochter van den nieuwen koning George, en diens zoon, de toekomstige koning, is weer met een aartshertogin getrouwd.

Toen in 1866 de koning van Pruisen Saksen wilde annexeeren evenals hij met Hannover had gedaan, verklaarde Frans Jozef liever dóór te vechten dan zijn vriend prijs te geven.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1902.	Marcb.	Philad.	Zulia	Caracas	Marcb.	Philad.
Vertrekt van New-York	Juli 5	Juli 12	Juli 21	Juli 26	Aug. 2	Aug. 9
Komt aan te San Juan		17		31		14
Vertrekt van „		18		Aug. 1		15
Doet Curaçao aan		20		3		17
Komt aan te La Guaira	12	21	26	4	9	18
Vertrekt van „	13	23	27	6	10	20
Komt aan te Pto. Cabello		24		7		21
Vertrekt van „		24		7		21
Komt aan te Curaçao	14	25	28	8	11	22
Vertrekt van „	21	27	Aug. 4	10	18	24
Doet La Guaira aan		28		11		25
„ San Juan „		30		13		27
Komt aan te New-York	17	Aug. 4	11	18	25	Sept. 1

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Marcb.	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida
Vertrekt van Curaçao	Juli 14	Juli 21	Juli 28	Aug. 4	Aug. 11	Aug, 18
Komt aan te Maracaibo	15	22	29	5	12	19
Vertrekt van „	19	25	Aug. 2	8	16	22
Komt aan te Curaçao	20	26	3	9	17	23